

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka (soudce zpravodaj), Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **Přípravný výbor pro konání místního referenda ve statutárním městě Kladno**, zast. Mgr. Jiřím Vránou, advokátem se sídlem Lannova 2061/8, Praha 1, a účastníka řízení: **statutární město Kladno**, se sídlem nám. Starosty Pavla 44, Kladno, zast. JUDr. Františkem Hrudkou, advokátem se sídlem Vodičkova 30, Praha 1, o návrzích na určení, že návrh na konání místního referenda nemá nedostatky, a na vyhlášení místního referenda, v řízení o kasačních stížnostech účastníka řízení a společnosti **Euro Queen a.s.**, se sídlem V Holešovičkách 1443/4, Praha 8, zast. JUDr. Davidem Mášou, advokátem se sídlem Na Zderaze 1275/15, Praha 2, proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2022, č. j. 59 A 38/2022-206,

takto:

- I. Kasační stížnost společnosti Euro Queen a.s. **se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Společnosti Euro Queen a.s. **se vrací** soudní poplatek ve výši 6 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jejího zástupce JUDr. Davida Máši, advokáta se sídlem Na Zderaze 1275/15, Praha 2, do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud napadeným usnesením určil, že návrh na konání místního referenda na území statutárního města Kladna ze dne 27. 9. 2022 nemá nedostatky, a vyhlásil místní referendum o otázce: „*Souhlasíte s tím, aby Statutární město Kladno na celém svém území, z důvodu ochrany veřejného pořádku a zvýšení bezpečnosti ve městě, učinilo veškeré možné kroky ve své samostatné působnosti k bezodkladnému zamezení provozu hazardních her uvedených v § 3 odst. 2 písm. d) a e) zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách?*“. Krajský soud rozhodl, že referendum se bude konat současně s prvním kolem volby prezidenta republiky ve dnech 13. a 14. ledna 2023.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[2] Společnost Euro Queen a.s. se napadeným usnesením cítí dotčena na svých právech, neboť k vyhlášení referenda došlo bez její účasti. Má za to, že měla mít možnost se od počátku bránit, neboť výsledkem referenda má být zákaz jí provozované hospodářské činnosti. Důsledkem takového zákazu by byla milionová ztráta pro město Kladno, ztráta zisku provozovatelů a ztráta možnosti kohokoliv zahrát si tyto hry. Krajský soud přitom společnosti Euro Queen a.s. neumožnil ani nahlédnout do spisu, ač o to žádala. Navrhovatel pak porušil § 34 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který mu ukládá povinnost v návrhu označit osoby zúčastněné na řízení. Krajský soud pochybil, když navrhovatele nevyzval k doplnění žaloby ohledně označení osob zúčastněných na řízení. Společnost tak v řízení nemohla argumentovat ohledně řady otázek, které ve své kasační stížnosti vyjmenovává.

[3] Dále brojí též proti samotnému referendu, jehož konání považuje za nesmyslné a nevhodné. Položená otázka je navíc zjevně návodná, sugestivní a kapciózní a mají o ní rozhodovat zcela neinformované a v problematice hazardních her neorientované osoby. Navrhovatel by též s ohledem na odstoupení Bc. Lukáše Hanese jako člena přípravného výboru nezískal potřebný počet podporovatelů návrhu na vyhlášení referenda.

[4] Krajský soud nakonec dle společnosti postupoval nesprávně, pokud vyhlásil referendum tak, že není zachována plná zákonná lhůta k podání a případnému doplnění kasační stížnosti. Na Nejvyšší správní soud tím kladl nerealistický požadavek, aby rozhodl ihned. Nic přitom reálně nespěchalo, a proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k novému rozhodnutí.

[5] Ke kasační stížnosti společnosti se vyjádřil pouze navrhovatel. Uvedl, že společnost nebyla účastníkem řízení ani osobou zúčastněnou na řízení. Odkázal přitom na usnesení krajského soudu ze dne 13. 12. 2022, č. j. 59 A 38/2022-224, kterým krajský soud zamítl žádost společnosti o nahlížení do spisu v projednávané věci. Společnost mohla podat kasační stížnost toliko proti výroku I. tohoto usnesení o zamítnutí žádosti, podaná kasační stížnost se však tímto usnesením vůbec nezabývá. Navrhovatel proto navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána neoprávněnou osobou, neboť společnost Euro Queen a.s. nebyla a neměla být ani účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo, ani osobou na tomto řízení zúčastněnou (§ 102 s. ř. s.).

[7] Podle § 91a odst. 2 s. ř. s. jsou účastníky řízení ve věcech místního referenda *přípravný výbor a příslušná obec, městská část nebo městský obvod územně členěného statutárního města, městská část hlavního města Prahy nebo hlavní město Praha a navrhovatel*. V případě předběžné soudní ochrany [§ 57 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o místním referendu“), a § 91a odst. 1 písm. a) a

b) s. ř. s.] má přitom aktivní procesní legitimaci pouze přípravný výbor, jiný navrhovatel s ohledem na znění návětí § 57 odst. 1 nepřípadá v úvahu. Jediným dalším účastníkem tohoto řízení je dle § 91a odst. 2 s. ř. s. příslušná obec, příp. městská část apod.

[8] Osobami zúčastněnými na řízení jsou podle § 34 odst. 1 s. ř. s. *osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.*

[9] Společnost Euro Queen a.s. jako soukromá osoba provozující hazardní hry v herních prostorech ze zákona není a být ani nemůže účastníkem řízení ve věci předběžné soudní ochrany ve věcech místního referenda, ostatně to ani netvrdí. Své postavení osoby zúčastněné na řízení dovozuje toliko z toho, že je provozovatelkou hazardních her v herních prostorech a případným omezením těchto her by jí vznikla ztráta na zisku. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí následující.

[10] Nejvyšší správní soud již dříve dovodil, že v řízení ve věcech místního referenda není osobou zúčastněnou na řízení spoluvlastník nemovitosti, jíž se místní referendum týká (usnesení NSS ze dne 13. 12. 2012, č. j. Ars 5/2012-55, č. 2800/2013 Sb. NSS). Vyhlášením místního referenda je přímo dotčena na právech především obec, pro jejíž zastupitelstvo a další orgány je rozhodnutí v místním referendu závazné (§ 49 zákona o místním referendu). Ústavní stížnost proti tomuto usnesení byla následně odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 3. 10. 2013, sp. zn. III. ÚS 600/13, ve kterém Ústavní soud uvedl: „*Pakliže samotnými rozhodnutími obecných soudů nedošlo ke vzniku, změně nebo zániku oprávnění a povinností stěžovatelky, nemohou představovat způsobilý procesní předmět řízení, schopný narušit základní práva stěžovatelky*“. Závěry těchto usnesení lze plně přenést i na projednávanou věc.

[11] Osobou přímo dotčenou vyhlášením místního referenda je v projednávané věci město Kladno. Společnost Euro Queen a. s. samotným vyhlášením místního referenda není nijak přímo dotčena na svých veřejných subjektivních, natožpak základních právech. V této věci proto není a nemůže být osobou zúčastněnou na řízení.

[12] K námitce, že důsledkem zákazu provozu hazardních her bude ztráta společnosti, jakož i jiných provozovatelů hazardních her na zisku, Nejvyšší správní soud pouze stručně odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2012, sp. zn. III. ÚS 263/09 (N 27/64 SbNU 285). Ústavní soud se v tomto nálezu zabýval místním referendem, v jehož důsledku by mohla vzniknout povinnost obce k úhradě smluvní pokuty a k náhradě škody. Ústavní soud argumentaci obce nepřisvědčil a konstatoval: „*Z rozhodování v místním referendu nevznikají či nezanikají bezprostředně žádné soukromoprávní vztahy, podobně jako např. z odevzdání hlasů ve volbách. Jde o způsob, jímž občané mohou usměrňovat v konkrétních otázkách veřejného zájmu politickou reprezentaci obce, a vůči této reprezentaci (tzn. zastupitelstvu a dalším orgánům obce) rozhodnutí v místním referendu ve smyslu § 49 [zákona o místním referendu] také výhradně směřuje*.“ [obdobně nálezy ÚS ze dne 9. 2. 2012, sp. zn. III. ÚS 995/09 (N 29/64 SbNU 309)]. Tím spíše pouhé vyhlášení místního referenda

se bezprostředně nedotýká soukromoprávních vztahů. Potenciální omezení provozu hazardních her v důsledku kladného výsledku místního referenda a s tím spojená ztráta na zisku by byly jen přirozeným důsledkem ústavně zakotveného rozhodování občanů.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost společnosti Euro Queen a.s. odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. jako návrh podaný osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

[14] S ohledem na odmítnutí kasační stížnosti již Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu společnosti na přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti, který byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen dne 30. 12. 2022. Ze stejného důvodu návrh společnosti ani nezasílal ostatním účastníkům řízení k vyjádření.

[15] V souladu s § 10 odst. 1, větou první, a odst. 3, větou poslední, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, Nejvyšší správní soud rozhodl o vrácení zaplacených soudních poplatků za kasační stížnost a návrh na přiznání odkladného účinku, neboť návrh na zahájení řízení byl před prvním jednáním odmítnut a o návrhu na přiznání odkladného účinku soud nerozhodoval. Celková částka 6 000 Kč bude společnosti Euro Queen a.s. vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejího zástupce (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

[16] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 93 odst. 4 s. ř. s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 4. ledna 2023

Tomáš Langášek v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Petra Valová